

Tema 31. El decàleg. El primer manament

Jesucrist ha ensenyat que per salvar-se cal complir els manaments, que expressen la substància de la llei moral natural. El primer manament és doble: l'amor a Déu i l'amor als altres per amor a Déu.

09/12/2010

1. Els deu manaments o decàleg

El nostre senyor Jesucrist ha ensenyat que per salvar-se cal complir els manaments. Quan un

jove li pregunta: «Mestre, quina cosa bona haig de fer per a obtenir la vida eterna?» (Mt 19,16), respon: «Si vols entrar a la vida, guarda els manaments» (Mt 19,17). A continuació cita alguns preceptes que es refereixen a l'amor als altres: «No matis, no cometis adulteri, no robis, no acusis ningú falsament, honra el pare i la mare» (Mt 19,18-19). Aquests preceptes, juntament amb els relacionats amb l'amor a Déu que el Senyor esmenta en altres ocasions, formen els deu manaments de la llei divina (cf. Ex 20,1-17; *Catecisme* 2052). «Els tres primers es refereixen, sobretot, a l'amor a Déu i els altres set a l'amor al proïsme» (*Catecisme* 2067).

Els deu manaments expressen la substància de la llei moral natural (cf. *Catecisme* 1955). És una llei inscrita en el cor dels homes, el coneixement del la qual s'ha enfosquit com a conseqüència del

pecat original i dels successius pecats personals. Déu ha volgut revelar algunes «veritats religioses i morals que, en si mateixes, no són inaccessibles a la raó» (*Catecisme* 38), perquè tothom les pugui conèixer de manera completa i certa (cf. *Catecisme* 1937-1938). Primer ha revelat aquesta llei a l'Antic Testament i després, plenament, per mitjà de Jesucrist (cf. *Catecisme* 2053-2054). L'Església custodia la revelació i l'ensenya a tothom (cf. *Catecisme* 2071).

Alguns manaments estableixen el que s'ha de fer (per exemple, santificar les festes), d'altres assenyalen el que mai no és lícit de fer (per exemple, matar un innocent). Aquests últims indiquen uns quants actes que són intrínsecament dolents pel mateix objecte moral, independentment de quins siguin els motius o les intencions ulteriors de qui els

realitza i les circumstàncies que els acompanyen.[1]

«Jesús mostra que els manaments no s'han d'entendre només com un límit mínim que no s'ha de sobrepassar, sinó com una drecera oberta a un camí moral i espiritual de perfecció, l'impuls interior del qual és l'amor (cf. Col 3,14)».[2] Per exemple, el manament «No mataràs» no sols conté la crida a respectar la vida del proïsme, sinó a promoure el seu desenvolupament i a fomentar el seu enriquiment com a persones. No es tracta de prohibicions que limiten la llibertat: són llums que mostren el camí del bé i de la felicitat, i alliberen l'home de l'error moral.

2. El primer manament

El primer manament és doble: l'amor a Déu i l'amor als altres per amor a Déu. «—Mestre, quin és el manament més gran de la Llei? Jesús li digué: — Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot

el cor, amb tota l'ànima i amb tot el pensament. Aquest manament és el més gran i el primer. El segon li és semblant: Estima els altres com a tu mateix. Tots els manaments de la Llei i dels Profetes es fonamenten en aquests dos» (Mt 22,36-40).

Aquest amor s'anomena caritat. Amb el mateix terme també es designa la virtut teològica l'acte de la qual és l'amor a Déu i als altres per Déu. La caritat és un do que infon l'Esperit Sant als qui són fets fills adoptius de Déu (cf. Rm 5,5). La caritat ha de créixer al llarg de la vida terrenal, per l'acció de l'Esperit Sant i amb la nostra cooperació: créixer en santedat és créixer en caritat. La santedat no és una altra cosa que la plenitud de la filiació divina i de la caritat. També pot disminuir pel pecat venial i fins i tot perdre's pel pecat greu. La caritat compren un ordre: Déu, els altres (per amor a Déu) i un mateix (per amor a Déu).

L'amor a Déu

Estimar Déu com a fills seus comporta el següent:

a) Elegir-lo com a fi últim de tot el que fem. Actuar en tot per amor seu i per a glòria seva: «Tant si mengeu com si beveu, com si feu una altra cosa, feu-ho tot a glòria de Déu» (1Co 10,31). «*Deo omnis gloria*. —A Déu tota la glòria».[3] No hi ha d'haver un fi superior a aquest. No es pot posar cap amor per sobre de l'amor a Déu: «Qui estima el pare o la mare més que a mi, no és digne de mi. Qui estima el fill o la filla més que a mi, no és digne de mi» (Mt 10,37). «No hi ha altre amor que l'Amor!»:[4] no pot existir un amor autèntic que exclogui o postergui l'amor a Déu.

b) Complir la voluntat de Déu amb obres: «No tothom qui em diu: "Senyor, Senyor", entrarà al Regne del cel, sinó el qui fa la voluntat del meu Pare del cel» (Mt 7,21). La

voluntat de Déu és que siguem sants (cf. 1Te 4,3), que seguim Crist (cf. Mt 17,5), observant els seus manaments (cf. Jn 14,21). «Vols de debò ésser sant? —Compleix el petit deure de cada moment: fes el que cal i estigues pel que fas».[5] Complir la voluntat de Déu també quan exigeix sacrifici: «no es faci la meua voluntat, sinó la teua» (Lc 22,42).

c) Correspondre a l'amor seu per nosaltres. Déu ens ha estimat primer, ens ha creat lliures i ens ha fet fills seus (cf. 1Jn 4,19). El pecat és rebutjar l'amor de Déu (cf. *Catecisme* 2094); però ell perdona sempre, se'ns lliura sempre. «L'amor consisteix en això: no som nosaltres qui ens hem avançat a estimar Déu; ell ens ha estimat primer i ha enviat el seu Fill com a víctima que expia els nostres pecats» (1Jn 4,10; cf. Jn 3,16). «Em va estimar i es va entregar ell mateix per mi» (Ga 2,20). «Correspondre a tant d'amor exigeix de nosaltres un

lliurament total, de cos i d'ànima».[6]
No és un sentiment, sinó una determinació de la voluntat que es pot acompanyar d'afectes o no.

L'amor a Déu mena a cercar el tracte personal amb ell. Aquest tracte és l'oració, que alimenta a la vegada l'amor. Pot presentar diverses formes:[7]

a) «L'adoració és la primera actitud de l'home que es reconeix criatura davant el seu Creador» (*Catecisme* 2628). És l'actitud més fonamental de la religió (cf. *Catecisme* 2095). «Adora el Senyor, el teu Déu, dóna culte a ell tot sol» (Mt 4,10). L'adoració a Déu allibera de les diverses formes d'idolatria, que arrossegueu a l'esclavatge. «Que la teva oració sigui sempre un sincer i real acte d'adoració a Déu».[8]

b) L'acció de gràcies (cf. *Catecisme* 2638), perquè tot el que som i tenim ho hem rebut de Déu per donar-li

glòria: «Què teniu que no hàgiu rebut? I si ho heu rebut, per què us en glorieu, com si ho tinguéssiu de vosaltres mateixos?» (1Co 4,7).

c) La *petició*, que pot ser de dues menes: la petició de perdó pel que separa de Déu (el pecat) i la petició d'ajuda, per a un mateix o els altres, també per a l'Església i la humanitat sencera. Aquestes dues formes de petició es manifesten en el parenostre: «...el nostre pa de cada dia doneu-nos avui. I perdoneu les nostres culpes...». La petició del cristià és plena de seguretat, perquè «hem estat salvats, però només en esperança» (Rm 8,24) i perquè és un prec filial, per mitjà de Crist: «Tot allò que demaneu al Pare en nom meu, ell us ho concedirà» (Jn 16,23; cf. 1Jn 5,14-15).

L'amor es manifesta també amb el sacrifici, inseparable de la pregària: «L'oració acreix el valor amb el

sacrifici».[9] El sacrifici és l'oferiment a Déu d'un bé sensible, en homenatge seu, com a expressió del lliurament interior de la pròpia voluntat, és a dir, de l'obediència a Déu. Crist ens va redimir pel sacrifici de la creu, que manifesta la seva obediència perfecta fins a la mort (cf. Fl 2,8). Els cristians, com a membres de Crist, podem coredimir amb ell unint els nostres sacrificis al seu en la santa missa (cf. *Catecisme* 2100).

L'oració i el sacrifici constitueixen el culte a Déu. S'anomena *culte de latria* o adoració, per distingir-lo del culte als àngels i els sants, que és de *dulia* o veneració, i del culte amb el qual s'honora la santíssima Verge, anomenat d'*hiperdulia* (cf. *Catecisme* 971). L'acte de culte per excel·lència és la santa missa, reflex de la litúrgia celestial. L'amor a Déu s'ha de manifestar en la dignitat del culte: l'observança de les prescripcions de l'Església, «la urbanitat en la pietat»,

[10] la cura i neteja dels objectes.

«Aquella dona que a casa de Simó el leprós, a Betània, ungeix amb un valuós perfum el cap del Mestre, ens recorda l'obligació d'ésser esplèndids en el culte de Déu. —Tot el luxe, la majestat i la bellesa em semblen poc».[11]

3. La fe i l'esperança en Déu

La fe, l'esperança i la caritat són les tres virtuts «teologals» (virtuts que es dirigeixen a Déu). La més important és la caritat (cf. 1Co 13,13), que dóna «forma» i «vida» sobrenatural a la fe i a l'esperança (de manera semblant a com l'ànima dóna vida al cos). Però la caritat pressuposa en aquesta terra la fe, perquè només pot estimar Déu qui el coneix, i pressuposa també l'esperança, perquè només pot estimar Déu qui posa el desig de felicitat en la unió amb ell.

La fe és un do de Déu, llum en la intel·ligència que ens permet

conèixer la veritat que Déu ha revelat i assentir-hi. Implica dues coses: creure en el que Déu ha revelat (el misteri de la Santíssima Trinitat i tots els articles del «credo») i creure en Déu mateix que ho ha revelat (confiar-hi). No hi ha ni hi pot haver oposició entre la fe i la raó.

La formació doctrinal és important per assolir una fe ferma i, per tant, per alimentar l'amor a Déu i als altres per Déu: per a la santedat i l'apostolat. La *vida de fe* és una vida que recolza en la fe i hi és coherent.

L'esperança és també un do de Déu que porta a desitjar la unió amb ell, en la qual es troba la nostra felicitat, tot confiant que ens donarà la capacitat i els mitjans per assolir-la (cf. *Catecisme* 2090).

Els cristians hem d'estar contents en l'esperança (cf. Rm 12,12), perquè si som fidels ens espera la felicitat del cel: la visió de Déu cara a cara (cf.

1Co 13,12), la *visió beatífica*. «I si som fills, també som hereus: hereus de Déu i cohereus amb Crist, ja que, sofrint amb ell, serem també glorificats amb ell» (Rm 8,17). La vida cristiana en aquesta terra és un camí de felicitat perquè ja ara tenim una bestreta d'aquesta unió amb la Santíssima Trinitat, per la gràcia; però és una felicitat amb dolor, amb creu. L'esperança ens fa conscients que val la pena: «Val la pena jugar-se la vida sencera!: treballar i patir, per Amor, per a dur endavant els designis de Déu, per coredimir».[12]

Els pecats contra el primer manament són pecats contra les virtuts teologals:

a) Contra la fe: l'ateisme, l'agnosticisme, l'indiferentisme religiós, l'heretgia, l'apostasia, el cisma, etc. (cf. *Catecisme* 2089). També és contrari al primer manament posar voluntàriament en

perill la pròpia fe, ja sigui per la lectura de llibres contraris a la fe o la moral, sense un motiu proporcionat i sense la preparació suficient, o per ometre altres mitjans per custodiar-la.

b) Contra l'esperança: la desesperació de la pròpia salvació (cf. *Catecisme* 2091) i, en l'extrem oposat, la presumpció que la misericòrdia divina perdonarà els pecats sense conversió ni contrició o sense necessitar el sagrament de la penitència (cf. *Catecisme* 2092). També és contrari a aquesta virtut posar l'esperança de la felicitat final en una cosa fora de Déu.

c) Contra la caritat: qualsevol pecat és contrari a la caritat. Però directament s'hi oposa el rebuig de Déu i també la tebiesa: no voler estimar-lo amb tot el cor. Contrari al culte a Déu és el sacrilegi, la simonia, certes pràctiques de superstició, la

màgia, etc., i el satanisme (cf. *Catecisme* 2111-2128).

4. L'amor als altres per amor a Déu

L'amor a Déu ha de comprendre l'amor a qui Déu estima. «Si algú afirma: “Jo estimo Déu”, però no estima el seu germà, és un mentider, perquè el qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu. Aquest és el manament que hem rebut de Jesús: qui estima Déu, també ha d'estimar el seu germà» (1Jn 4,20-21). No es pot estimar Déu sense estimar tots els homes, que ell ha creat a imatge i semblança seva i ha cridat per ser fills seus mitjançant la gràcia sobrenatural (cf. *Catecisme* 2069).

«Hem de portar-nos com a fills de Déu amb els fills de Déu»:[13]

a) Portar-se com a fill de Déu, com un altre Crist. La regla de l'amor als altres és l'amor de Crist: «Us dono un

manament nou: que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat. Així, doncs, estimeu-vos els uns als altres. Tothom coneixerà que sou deixebles meus per l'amor que us tindreu entre vosaltres» (Jn 13,34-35). L'Esperit Sant ha estat enviat als nostres cors perquè puguem estimar com a fills de Déu, amb l'amor de Crist (cf. Rm 5,5). «Donar la vida pels altres. Només així es viu la vida de Jesucrist i nosaltres esdevenim una mateixa cosa amb Ell».[14]

b) Veure fills de Déu en els altres, veure-hi Crist: «Tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu» (Mt 25,40). Voler per als altres l'autèntic bé, el que Déu vol: que siguin sants i, per tant, feliços. La primera manifestació de la caritat és l'apostolat. També encamina a preocupar-se de les seves necessitats materials. Comprendre —fer pròpies— les dificultats espirituals i materials dels altres.

Saber perdonar. Tenir misericòrdia (cf. Mt 5,7). «El qui estima és pacient, és bondadós; el qui estima no té enveja, no és altiu ni orgullós, no és groller ni egoista, no s'irrita ni es venja» (1Co 13,4-5). La correcció fraterna (cf. Mt 18,15).

5. L'amor a un mateix per amor a Déu

El precepte de la caritat esmenta també l'amor a un mateix: «Estima els altres com a tu mateix» (Mt 22,39). Hi ha un recte amor a un mateix: l'amor a un mateix per amor a Déu. Porta a cercar per a un mateix el que Déu vol: la santedat i, per tant, la felicitat (amb sacrifici en aquesta terra, amb creu). Hi ha també un amor desordenat de l'home a si mateix, l'egoisme, que és l'amor a un mateix per un mateix, no per amor a Déu. És posar la voluntat pròpia per sobre de la de Déu i l'interès propi per sobre del servei als altres.

No es pot tenir el recte amor a un mateix sense lluitar contra l'egoisme. Comporta abnegació, lliurament d'un mateix a Déu i als altres. «Si algú vol venir amb mi, que es negui a ell mateix, que prengui la seva creu i que em segueixi. Qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà, però el qui la perdi per mi, la trobarà» (Mt 16,24-25). L'home «no pot trobar la seva pròpia plenitud si no és en el lliurament sincer de si mateix als altres».[15]

Javier López

Bibliografia bàsica

Catecisme de l'Església catòlica
2064-2132.

Lectures recomanades

Benet XVI, enc. *Deus caritas est*, 25-XII-2005, 1-18.

Benet XVI, enc. *Spe salvi*, 30-XI-2007.

Sant Josepmaria, homilies «Vida de fe», «L'esperança del cristià», «Amb la força de l'amor», a *Amics de Déu* 190-237.

[1] Cf. Joan Pau II, enc. *Veritatis splendor*, 6-VIII-1993, 80.

[2] *Ibid.* 15.

[3] Sant Josepmaria, *Camí* 780.

[4] *Ibid.* 417.

[5] *Ibid.* 815. Cf. *ibid.* 933.

[6] Sant Josepmaria, *És Crist que passa* 87.

[7] Cf. sant Josepmaria, *Camí* 91.

[8] Sant Josepmaria, *Forja* 263.

[9] Sant Josepmaria, *Camí* 81.

[10] *Ibid.* 541.

[11] *Ibid.* 527. Cf. Mt 26,6-13.

[12] Sant Josepmaria, *Forja* 26.

[13] Sant Josepmaria, *És Crist que passa* 36.

[14] Sant Josepmaria, *Via Crucis*, «XIV Estació». Cf. Benet XVI, enc. *Deus caritas est*, 25-XIII-2005, 12-15.

[15] Concili II del Vaticà, const. *Gaudium et spes* 24.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/resums-
de-fe-cristiana-31-el-decaleg-el-primer-
manament/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/resums-de-fe-cristiana-31-el-decaleg-el-primer-manament/) (08/08/2025)